

KÜLFÖLD

pályaműveiket átvehetik az Iparművészeti Társulattól; április 10-dike után azonban a társulat semmi felelősséget nem vállal. Felhívják a „Ki mint vet, úgy arat” és „Vázlat” jellegű művek szerzői, hogy jelentkezzenek az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélpénztár központi igazgatóságánál (Nádor-utca 32. sz. I. emelet).

LCSÓ EMLÉKTÁRGYAKRA KIÍRT PÁLYÁZAT március hó 10-én déli 12 órakor járt le. A kitűzött időn 92 pályázó beküldött 122 rajzot és 205 képtárgyat és mintát. Összesen tehát 327 pályamű érkezett be, a melyek felett a társulat végrehajtó bizottsága és juryje március hó 24-én együttes ülésen fog dönteni. A pályázatra a jövő számunkba visszatérünk.

KÜLFÖLD.

TORINÓI NEMZETKÖZI IPARMŰVÉSZETI KIALLÍTÁS. Az április hó 26-án megnyíló kiállításnak szervező bizottsága január hó 19-én az aostai hercegnek elnöklésével teljes ülést tartott, a melyen a tényleges bejelentések és a folyó munkák nyomán meglepedéssel konstatálták, hogy a kiállításnak sikere minden tekintetben biztosítva van. Az iparművészet körébe tartozó bejelentések máris meghaladják a másfélezret. Naponta új meg új bejelentések érkeznek úgy az iparművészeti mint a vele kapcsolatos külön kiállításokra, mint a milyenek a képzőművészeti, fotografiai, kerékpár-, motorkocsis többi kiállítások. Valamennyi kulturnemzet teljes erővel dolgozik, hogy a maga csoportjának sikerét biztosítsa. A francia csoport tiszteletbeli elnöke rábírta a sèvres-i állami porcellángyár és az állami gobelinyár igazgatóságát, hogy a kiállításon részt vegyenek. A németalföldi kormány eddig 10,000 forintot folyósított a kiállítás költségeire, ugyanekkora összeget sajátjából adott Jonkherr E. van Loon, a kiállítás németalföldi csoportjának főbiztosa. Az amerikai Egyesült-Államokból is kedvező hírek érkeztek. A cincinnati-i világhírű Rookwood

Pottery Comp. érdekes gyűjteménnyel fog szerepelni, úgyszintén Tiffany, a Henry Bornard-féle bronzöntőde és P. R. Bertlett szobrászművészek bronzokat küldenek. Érdekesnek ígérkezik még a japáni csoport is, a melyben Japánnak legkiválóbb s legújabb műipari alkotásait látni fogjuk.

Legutóbbi számunkban már említettük, hogy a német kormány 50,000 márkát folyósított a német csoport költségeire, de ez az összeg máris elégtelennek bizonyult. Ezért a bajor kiállítás rendezőségének alcsoportja küldöttséggel tisztegett Feilitsch miniszternél, a melyben az olasz főkonzul is résztvett s ekkor H. E. von Berlepsch, a német csoport tervezője bemutatta terveit, melyekhez részletes magyarázattal szolgált. A miniszter nyomban megígérte, hogy 6000 márkát engedélyezhet a kívánt célra. Miután a többi német államok kormányait szintén fel fogják kérni hozzájárulásra, valószínű, hogy a rendezőség megkapja azt az összeget, a mire Németország iparművészetével a torinói kiállításon való méltó megjelenéséhez szükség van.

A torinói kiállítás magyar osztályának szánt első küldemény március hó 12-én indult el Budapestről. A társulat felhívta a kiállítókat, hogy tárgyaikat legkésőbb március hó 26-áig szállítsák be az Orsz. Iparművészeti Múzeumba. Miután pedig a tárgyakat a magyar csoport előkészítő bizottsága elküldés előtt meg kell bírálnia, az eljárás megkönnyítése végett a bíráló-bizottság azokat az illető kiállítóknál, a helyszínén nézi meg, nehogy az Iparművészeti Múzeumban a ládákat elküldése előtt fel kelljen bontani. Ezért szükséges, hogy a kiállítók a bizottságot jókor értesítsék, a tárgyak elkészüléséről.

IPARMŰVÉSZETI MESTERKURZUSOK. Éltrevaló eszmét valósított meg Th. von Kramer, a nürnbergi iparművészeti múzeumnak igazgatója, a mikor a vezetése alatt levő múzeumban mesterkurzust szervezett művészi iparosok számára. A kurzus vezetője Peter Behrens professzor, a ki alapos tudásra valló munkáival és sokoldalúságával a legutóbbi darmstadti kiállításon általános elismerést vívott ki magának. Az első kurzus október hó 8-ikától november hó 9-ig tartott. Hogy mily észszerűen fogta fel feladatát Behrens, az kitűnik tanítási módjából. A helyett ugyanis, hogy tanít-

ványaival akár régi akár modern minták nyomán dolgoztatott volna, gyakorlati feladatokat tűzött ki eléjük. Minden résztvevő külön-külön a maga mesteriségének megfelelő egyszerű tervezési feladatot kapott, a melyet magának kellett megfejtenie. A vázlatot Behrens alaposan átjavította s abból kérlelhetlenül törölte mindazt, a mi történelmi reminiscencia vagy csupán külső dísz volt. De épp úgy bánt el a modernizáló sallangokkal: a pántlika lineákkal, az írás és tulipánvirágokkal, az édeskés női profillekkel, a melyeket ma mindenfelé alkalmaznak, akár illenek az illető tárgyra, akár nem. Ellenben hangsúlyozta a szerkezetnek fontosságát, az anyag sajátos követelményeit. „Ha ma a gerendatámaszok helyett vasszerkezetet használunk, akkor ezt látni is akarjuk s tudni, hogyan oldotta meg a tervező a szerkezeti feladatot s miképpen tudott a szerkezetnek művészi formát adni.“ Mindenesetre nagyfontosságú dolog a tervező munkásságának irányára, ha abból az alapelvből indul ki, hogy egy új stílus s új formák önként keletkeznek, ha az anyag követelményeit s a kapcsoló részek rendeltetését művészi módon kifejezésre juttatjuk.

Igy tehát a tanításnak főleg az volt a célja, hogy a tanítványok visszatérjenek az alapformára, a mit a tárgy rendeltetése s mostani szükségletünk megkíván, s csak ezután gondoljanak a díszítésre s itt is tartsák szem előtt az anyagszerűséget és a komoly, finomult ízlés követelményeit.

A kurzus végével valamennyi munkát kiállították, a „Dekorative Kunst“ márciusi száma pedig egy sorozatot közöl a kurzus munkáiból, a melyekből látnivaló a tanításnak eredményes volta. De a múzeum igazgatója máris gondoskodott róla, hogy a kiválóbb munkák ne csak papiroson legyenek meg, hanem, hogy megvalósuljanak, sőt módot is talált a kész munkáknak értékesítésére. Novemberben volt vége a kurzusnak s már decemberben Nürnberg egyik legnagyobb forgalmú utcáján, a Kaiserstrasse-n boltot bérelt, a melyben a közbejöttével s ellenőrzése mellett készült munkákat elárúsítják. Kramer igazgatónak dicső kezdése mindenesetre áldásos hatású lesz Nürnberg dicső múlttal bíró iparművészetére, a mely attól megújítható várható.

Nürnberg példája máris követőkre talált. Krefeldben ugyancsak az ottani iparművészeti múzeumnak aegise alatt nyáron

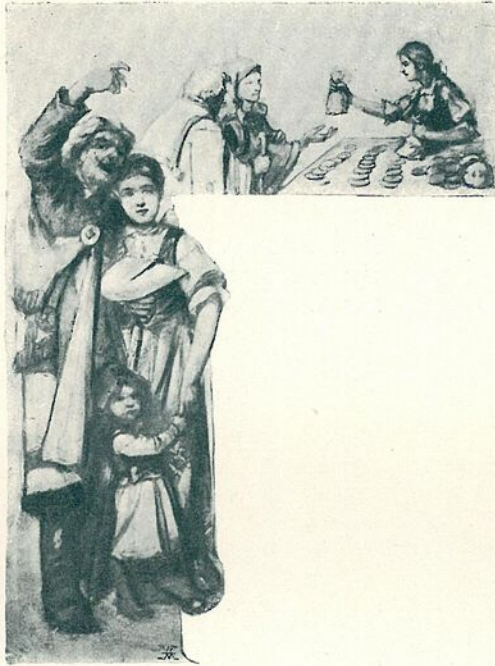
hasznoló, három hetes kurzust nyitnak, melynek vezetője H. E. Berlepsch-Vallendos lesz.

NÉMET IPARMŰVÉSZE SZT-PÉTERVÁROTT. Arsineff orosz államtanácsos és K. Isenbery professzor most azon buzgólkodnak, hogy a f. é. október és november hónapokban Szt.-Pétervárott német iparművészeti kiállítást létesítsenek. A kiállítás csak három termet fog elfoglalni, azért csak a legkiválóbb német műparosokat hívják meg. Két teremben mintaszerű modern lakásokat fognak bemutatni, a harmadikat pedig egyéb iparművészeti cikkek számára tartják fenn.

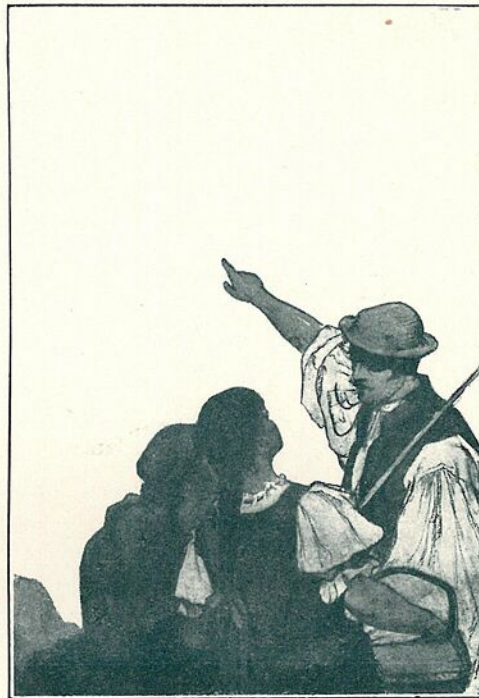
SIDÓ MŰEMLÉKEK felkutatására a néhány év előtt Frankfurtban alakult társaság most adta ki közleményeinek első füzetét. A társaság feladatává tette, hogy: a zsidó kultuszra vonatkozó régi és új művészi, de zsidó kéztől készült tárgyakat vagy ezeknek képeit összegyűjtse; továbbá, hogy ez összegyűjtött anyagot alkalmas módon tudományos és művészeti célokra használhatóvá tegye. Hogy e célt lehetőleg teljesen elérhessék, egy történeti, egy műipari és egy néprajzi múzeumnak létesítésére és a műemlékek statisztikájára irányuló előmunkálatokat már megindították. Tervbe vettek egyszersmind egy könyv- és kéziratgyűjteményt is, valamint művészeti kiadványokat; rendeznének azonkívül zsidó műemlék-kiállítást, előadásokat és pályázatokat.

NEMZETKÖZI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MÜNCHENBEN. Luitpold régensherceg a bajor belügyminiszterhez kéziratot intézett, a melyben fölhívta, hogy tegye meg az előkészületeket egy nagyszabású nemzetközi iparművészeti kiállításra, a melynek idejét a herceg 1904. évre tűzte ki. A kiállítást a Glaspalastban fogják rendezni, a költséget a régensherceg fedezi.

MODERN MŰGYŰJTEMÉNY BÉCSBEN. A bécsi község-tanács az állammal és Alsó-Ausztriával egyetemben modern műgyűjtemény létesítését határozta el. Célja, hogy Ausztriának művészetét újabbkori (Ő Felsége uralkodása kezdete óta) művészete bemutatásával előmozdítsa. Felsőleli tehát a festészet, a grafikai művé-

KOLLÁR GUSZTÁV. I. DÍJ.

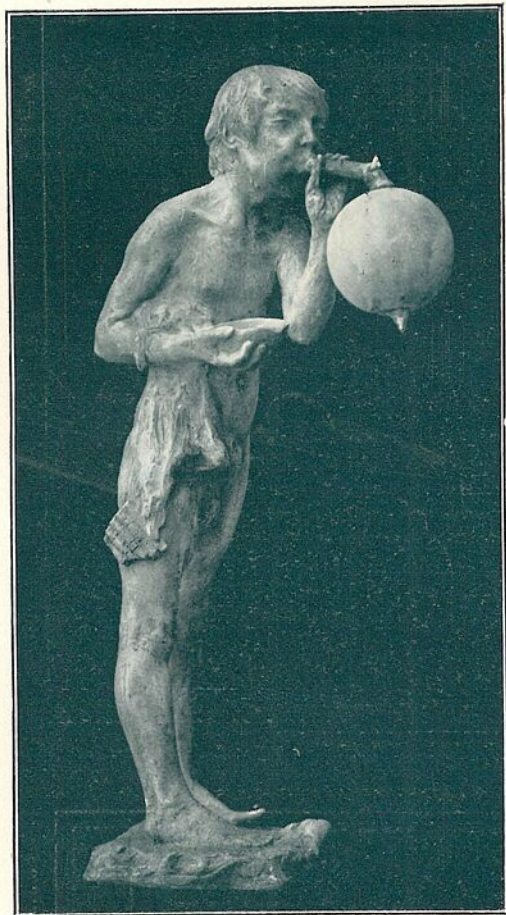

TELKESSY VALÉR. III. DÍJ.

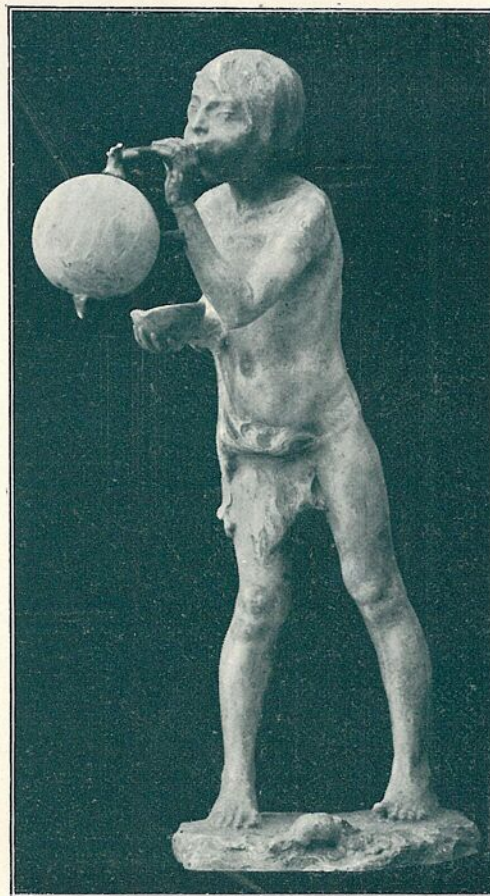
MÜHLBECK KÁROLY. II. DÍJ.

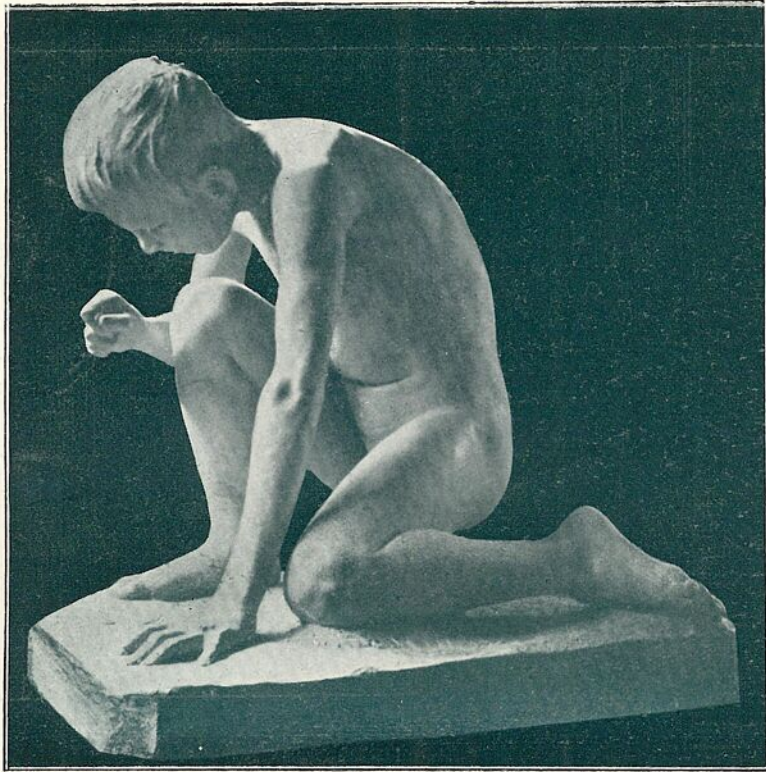
AZ ORSZ. GAZDASÁGI MUNKÁS- ÉS CSELÉDPÉNZTÁR PLAKÁTPÁLYÁZATA.

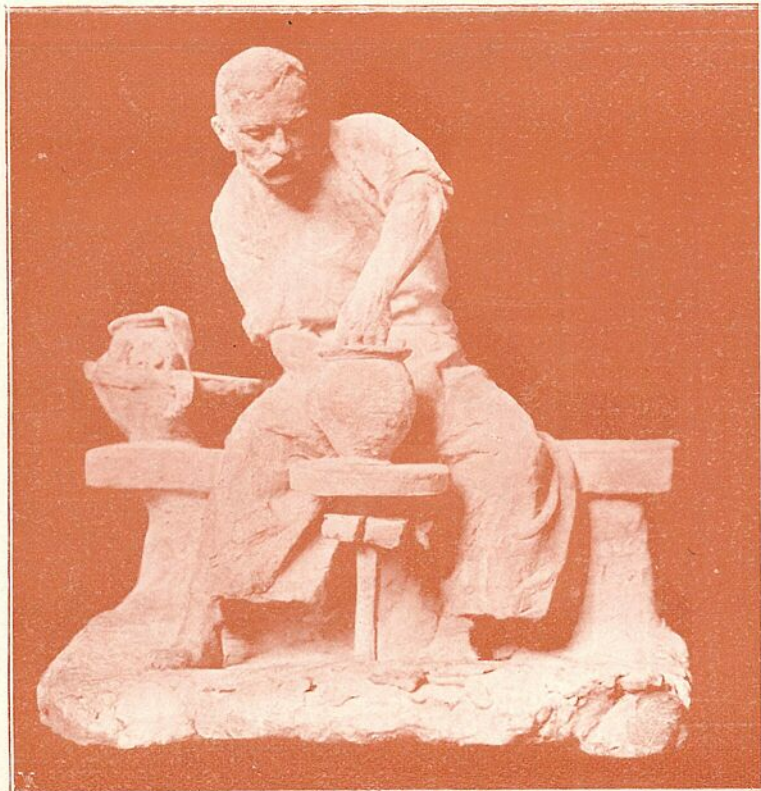
SZAPPANBUBORÉKOS FIU.
VILLAMOS ASZTALI LÁMPA.
BRONZ.

MINTÁZTA
BETLEN GYULA.
PÁRIS.
BESCHORNER A. M. ÉS FIA
MŰERCÖNTŐDÉJÉBŐL
BUDAPEST.

LESBEN.
PETRIDES JÁNOSTÓL.

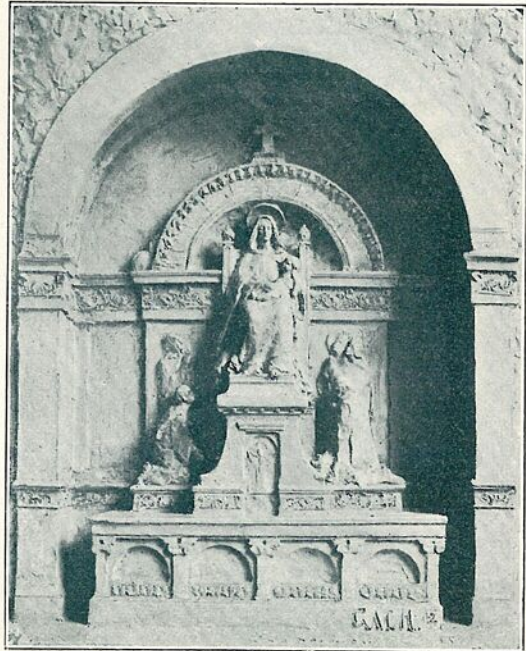

FAZEKAS.
DAMKÓ JÓZSEFTŐL.
TERRAKOTTA.

SZESZÁK FERENCZ.
I. DICSEŐ OKLEVÉL.

GÁCH ISTVÁN.
II. ELISMERŐ OKLEVÉL.

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola házi pályázata. Díszítő szobrászati osztály. (Tanár Mátrai L. Gy.)

A GENFI IPARMŰVÉSZETI ISKOLA SZOBÁJA A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

szetek, a szobrászat, az építészet és főleg a művészi ipar kiváló alkotásait. A gyűjtemény alapját az állam, az ország és Bécs városának birtokában lévő minden e nemű, szigorúan művészi szempontból kiválasztott darabjai fogják képezni. Érdekes, hogy a kultuszminiszteriumot egy műpártoló adományával abba a helyzetbe hozta, hogy a jelenleg magántulajdonban levő Böcklin-féle „Tengeri idill” nevű képet 100,000 koronáért a gyűjtemény számára megvásárolhassa.

DARMSTADT-I MŰVÉSZKOLONIA a szerződések lejáratával (július 1.) véglegesen feloszlik. Az érdekelt művészek közül Christiansen, Huber és Bürck Darmstadt-ot végképen elhagyják; míg ellenben a rövid életű kolóniának ott maradó tagjai: Olbrich, Behrens, Habich és Bosselt valószínűleg államszolgálatba lépnek.

HENRY VAN DE VELDE WEIMÁRBAN. A szász-weimári nagyherceg meghívására van de Velde elhagyja Berlint, s Weimárba költözik, a hol professzori címmel átveszi a most alapított központi iparművészeti műterem vezetését, a melyben a nagyhercegség minden iparosra ingyen kaphat tanácsot, útmutatást s segítséget. Miután ennek a központi intézménynek az a rendeltetése, hogy állandó s szoros összeköttetésben legyen az ország iparművészeti műhelyeivel, előrelátható, hogy Van de Velde-nek művészi munkásságának nagy s hálás tere lesz. A nagyherceg ezzel az elhatározásával mindenestre üdvös szolgálatot tesz nemcsak országának, hanem az iparművészet reformálására irányuló mozgalomnak, a melynek Van de Velde egyik leghivatottabb s leglelkesebb apostola.

SZAKIRODALOM.

MŰVÉSZET, szerkeszti Lyka Károly. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat támogatásával kiadja Singer és Wolfner.

A ki szereti a művészetet, annak örömnapja volt az, mikor kézhez kapta

Magyar Iparművészet.

ezt az európai nivón álló revüt, melynek célja és programja: a magyar művészet ügyének szolgálása. Ha valami hiány és hézagpótló, úgy ez a revü mindenhogyan az. Régi óhajok és kísérletezések megtestesülése. Érdemes elővenni a megsárgult, igénytelen, primitív „Honművész”-t s azután melléje állítani ezt a most megjelent folyóiratot. A mi különbség a kettőjük közt van, a mi őket egymástól eltávolítja, az a magyar művészet történetének szövevényes életének mondhatni: kilenctizedrésze. A „Művészet” híven a homlokára írott címhez, minden ízében artisztikus. Hátsólapján csak a „grand' art” jelenik meg előttünk, s az iparművészet — legalább egyelőre — nem kap benne szerepet. Ez az elkülönítés azonban már most sem áll teljes szigorúsággal. Minthogy nem is állhat. Mert az elválasztó vonalat nagyon nehéz minduntalan megtalálni s alkalmazni. Ezért péld. az iparművész nagy tanúlással fogja benne látni Székely kartonjait, az új postatakarékpénztárt, a plaketteket. Székely kartonjai is dekoratív feladatok. Az ő művészete is e freskókban *alkalmazott* művészet. Az egész folyóirat különben tükrö a mai magyar művészet nivójának. Műmellékletei: Rippl-Rónai, Kacziány, Mednyánszky, Csók, Vágó, Révész festőművészekről valók. Ezenkívül sok kép és illusztráció van: Székely Bertalan, Fényes, Vaszary, Csók, Grünvald Béla, Révész, Telcs, Beck Ö. Fülöp, Segantini művészekről. A vezetőcikket Lyka Károly írta Székely új kartonjairól, az ő finom megfigyeléseivel, mélyen járó gondolataival, meleg, poétikus stílusával. A többi cikk is mind mond valami újat. Diner-Dénes a nemzeti művészetről mondja el érdekes eszméit. Vajda E. a munkások közé portált művészetről beszél, fontos dolgot mond Sándor T. „Corpathius Viktor” c. cikkében. A postatakarékpénztár házáat Gerő Ödön ismerteti, Divald a barátok tornyáról, Yartin érmek és plakettekről ír, Czakó Elemér pedig „Adatok művésztünk történelméhez” cím alatt egy rovatot kezd. A rovatok is mind változatosak és tartalmasak. A folyóirat nyomása kitünő, kliséit ugyan jórészen a bécsi Angerer-cég készíti, de reméljük, hogy a szerkesztőség alkalmat fog adni a hazai reprodukáló intézeteinknek, hogy e lapban is megmutassák képességüket. Egészen véve: örülünk, hogy egy ilyen folyóirat nálunk is napvilágra jött. S

12